

وقتی که اولین نمایش عروسکی در ماه مه سال ۱۸۸۸، در فرانسه اجرا شد، شگفتی بسیاری را برانگیخت. چرا که در نمایش عروسکی، اشکال بالقوه دراماتیکی مشاهده می شد که تاکنون در تئاتر زنده کشف نشده بود. در آن زمان منتقدی در نشریه «روز هنرهای نمایشی» فرانسه چنین اظهار نظر کرد: «با این نمایش عروسکی می توانیم پیش بینی کنیم که با اندکی بهره گیری از قوه تخیل، فضای تئاتری جدیدی خواهیم داشت.» صاحب نظران با مشاهده اولین نمایش های عروسکی، متوجه شدند که بدون حضور بازیگران نیز می توان تماشاگران را سرگرم کرد و بسیاری از آن ها کم کم معتقد شدند

نگاهی به اولین روزهای تئاتر عروسکی در فرانسه

عروسک و تجربه های تازه

نوشته: جان. آ. هندرسون
ترجمه: چیستا یثربی

معمولاً ثابت بودند. تماشاگر تا حدود زیادی می توانست واکنش هر یک از شخصیت ها را نسبت به موضوع جدید، حدس بزند. با این وجود نمی دانست که کدام یک از شخصیت ها، در نهایت موفق خواهد بود و بهتر از بقیه، راه حلی برای مسأله پیدا خواهد کرد.

در نوامبر و دسامبر ۱۸۹۰، گروه عروسک های نخی، چند ماه متوالی اجراهای خود را به نمایش گذاشت. یکی از منتقدان در آن زمان نوشت: «تنها گروه تئاتری که به راستی کار هنری انجام می دهد، گروه نمایش عروسکی است.»

شاید مهم ترین ویژگی گروه های عروسکی، تجربه گرایی آن ها باشد. این گروه ها مفاهیم مجرد و ذهنی را در قالبی عینی تجسم می بخشند و به اشکال مختلف، فضای دراماتیک را حفظ می کنند. از این جهت، گاه به تجربه هایی دست می زنند که باعث ایجاد تحولاتی در شکل داستانگویی، طراحی صحنه و ایجاد ارتباط با تماشاگر می شود. این شکل نمایش عروسکی، امکان بیان ذهنیات، رویاها و تجربیات انتزاعی را در تئاتر فراهم کرد و از حیظه نمایش عروسکی به نمایش زنده راه یافت.

تئاتر «سایه» امکان اجرای نمایش های مذهبی و اساطیری را به وجود آورد. نمایش هایی که در آن شکل و ظاهر شخصیت ها غیرقابل تجسم است. به این ترتیب، تحولی در نمایش های دینی و مقدس پدید آمد. عروسک های دستکشی نیز در نمایش های جریان سیال ذهن، نمایش های فرا واقع گرایی و اجراهایی که قصد بیان مکنونات ذهنی آدمها را داشت به کار گرفته شدند. استفاده از زبان منظوم و شاعرانه در نمایش عروسکی جای ویژه ای پیدا کرد. این زبان با پالایش خاص خود، موفق به ایجاد تأثیری دراماتیک بر تماشاگر شد و کم کم از حیطه نمایش های عروسکی به اجراهای زنده نیز راه یافت. در نگاهی کلی، پیدایش و رشد نمایش عروسکی را در فرانسه می توان نقطه آغاز تحول در عرصه تئاتر فرانسه دانست. تئاتری که با نوعی تمرکز و تکنیک برتر، به سوی پالایش و رسیدن به جوهره ناب دراماتیک و تأثیرگذاری بیش تر حرکت می کند.

که عروسک نوعی بیان پالایش یافته دراماتیک است و امکان اجرایی استیلیزه را فراهم می آورد. به این ترتیب نمایش های عروسکی به تدریج به مردم معرفی شدند و توانستند ذائقه عمومی را به سوی خود جلب کنند. «تئاتر کوچک» پاریس، چند نمایش مختلف عروسکی به اجرا گذاشت و کم کم این نوع تئاتری، توسط هنرمندان تئاتر فرانسه جدی گرفته شد. در ابتدا نمایش هایی مختص کودکان به اجرا درآمد و باعث سرگرمی بسیاری از مردم شد. «هنری سینیوره» (Henri Signoret) در سال ۱۸۸۸، با عروسک های نخی خود نمایش هایی روی صحنه آورد. تماشاگران عادی صرفاً با این نمایش ها سرگرم می شدند، ولی مخاطبان خاص تئاتر، به مرور متوجه شدند که با وجود عروسک ها، انقلابی در تئاتر شکل می پذیرد. نوعی خلوص و جذابیت دراماتیک در اجراها وجود داشت که بر تماشاگر تأثیر زیادی می گذاشت. به تدریج نمایش های عروسکی، شخصیت های ثابتی پیدا کردند که با توضیح دادن اعمالشان، صمیمیت میان خود و تماشاگر پدید می آوردند و به دلیل اینکه اعمالشان بافتی مشترک داشت، به تیب های ثابتی تبدیل شدند. بنابراین هر بار که نمایش عروسکی اجرا می شد، فقط موضوع نمایش تغییر می کرد و شخصیت ها

MUNICIPAL PUPPET THEATRE OF RIJEKA
CROATIA
35th anniversary season

MAGDALENA LUPI
based on the motives by Carlo Collodi

Season 94/95

PINOCCHIO